

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **D. S.**, zastoupeného Mgr. Petrou Severovou, advokátkou se sídlem 5. května 163, Sokolov, proti žalovanému: **Úřad práce České republiky**, se sídlem Dr. Milady Horákové 580/7, Liberec, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 21. 3. 2018, č. j. 59 Ad 1/2018 – 69,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovené advokátce žalobce Mgr. Petře Severové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1.300 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v níž se domáhal, aby krajský soud uložil

žalovanému povinnost „*vydat rozhodnutí o žádosti žalobce o přiznání státní podpory v nezaměstnanosti za období od 6. 1. 2014 do 20. 2. 2014*“.

[2] Krajský soud žalobu v záhlaví označeným usnesením odmítl pro nevyčerpání procesních prostředků na ochranu proti nečinnosti v rámci správního řízení podle § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podání žalobce nazvané „*Stížnost na postup ÚP v Liberci* “ ze dne 10. 8. 2016 adresované Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“) nelze podle obsahu považovat za žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu. Podstatou tohoto podání je nesouhlas žalobce s postupem žalovaného, který odmítl přihlédnout k podkladům přiloženým žalobcem. V předmětném podání žalobce dále vyjádřil podiv nad částkou 4.100 Kč a upozorňoval, že mu dosud nebyla žádná podpora vyplacena. Žalobce se tedy nedomáhal, aby nadřízený správní orgán uplatnil vůči žalovanému některé z opatření proti nečinnosti v probíhajícím správním řízení ve smyslu § 80 odst. 4 správního řádu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel nesouhlasil s argumentací krajského soudu. Soud dostatečně nezkoumal, zda byly splněny podmínky řízení podle § 79 odst. 1 s. ř. s. V odůvodnění sice zmínil, že je ve správním spisu založeno podání žalobce nazvané „*Stížnost na postup ÚP v Liberci* “, nesprávně však vyhodnotil, že se nejednalo o podání ve smyslu § 80 odst. 3 správního řádu. Podání je třeba posoudit podle jeho obsahu, bez ohledu na to, jak je nadepsáno. Z obsahu podání vyplývá, že stěžovatel vytýkal správnímu orgánu skutečnost, že mu dosud nebyla vyplacena žádná podpora, tedy namítal, že dosud nebylo o věci řádně rozhodnuto. Nadto, podání bylo adresováno nadřízenému orgánu, žalovaný byl proto povinen předložit jej nadřízenému orgánu k rozhodnutí, což neučinil.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření k žalobě a podotkl, že ve věci bylo meritorně rozhodnuto usnesením o zastavení řízení, které bylo stěžovateli řádně doručeno. Stěžovatel proti tomuto rozhodnutí nebrojil odvoláním.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Krajský soud odmítl žalobu z důvodu nesplnění podmínky stanovené v § 79 odst. 1 s. ř. s., podle kterého „[t]*en, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může*

se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení".

[9] Z hlediska systematiky soudního řádu správního je podmínka, podle níž žalobce musí nejprve bezvýsledně vyčerpat procesní prostředky, které má k dispozici ve správním řízení, vlastní celkové koncepci správního soudnictví a vyjadřuje zásadu subsidiarity ve vztahu mezi veřejnou správou a činností správních soudů. Jejím účelem je předejít soudnímu řízení v případech, kdy lze dosáhnout nápravy přímo u správních orgánů. Tato zásada je v obecné rovině vyjádřena v § 5 s. ř. s. a pro jednotlivé typy žalob je upřesněna zejm. v § 68 písm. a), § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s. Před použitím některého z typů žalob je tedy nutné nejprve vždy vyčerpat opravné prostředky nebo jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012 – 278, č. 3071/2014 Sb. NSS, odst. 18 a judikaturu tam citovanou). Není-li při podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředku podle § 79 odst. 1 s. ř. s. splněna, jedná se o žalobu nepřípustnou (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015 – 59, č. 3409/2016 Sb. NSS).

[10] Prostředkem ochrany proti nečinnosti ve správním řízení je obecně žádost k nadřízenému správnímu orgánu podle § 80 odst. 3 správního řádu, kterou může po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí podat také účastník řízení.

[11] Stěžovatel v obecné rovině nezpochybňuje povinnost vyčerpat prostředek ochrany v rámci správního řízení, rozchází se však s krajským soudem v tom, zda v posuzované věci tento prostředek vyčerpal, a odkazuje na své podání ze dne 10. 8. 2016 nazvané „*Stížnost na postup ÚP v Liberci*".

[12] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s krajským soudem, že předmětné podání nelze považovat za vyčerpání prostředku na ochranu proti nečinnosti ve smyslu § 80 odst. 3 správního řádu. Se stěžovatelem lze souhlasit pouze potud, že podání je třeba hodnotit podle jeho obsahu, nikoliv podle toho, jak je nazváno. Obsah podání ze dne 10. 8. 2016 však námitky stěžovatele nepodporuje. Stěžovatel v podání konstatoval, že byl v lednu 2014 veden na úřadu práce a že žalovaný odmítl při výměře podpory zohlednit stěžovatelem předložená daňová přiznání. Dále uvedl: „*Nechápu částku 4.100 Kč, ale doposavad mi nebyla vyplacena ani koruna z mé podpory!*" Zdůraznil také, že nechápe postup žalovaného s ohledem na to, že daně řádně přiznal, dlužné pojistné po něm zdravotní pojišťovna „*tvrdě vymáhá*", přestože je nemajetný. Poznamenal také, že je ve výkonu trestu odnětí svobody, a tedy v tíživé životní situaci, proto chce své peníze z úřadu práce, na které má zákonné právo. Postup žalovaného byl podle stěžovatele neetický a podvodný. Žádal proto o dodatečnou výplatu dávek a vyrozumění o provedených krocích v této věci.

[13] Stěžovatel tedy nenamítal, že by žalovaný o jeho žádosti nerozhodl, a že proto žádá o uplatnění prostředků proti jeho nečinnosti, ale nesouhlasil s tím, že mu nebyla podpora přiznána. Tímto směrem patrně míří i jeho kasační námitka, podle které dosud nebylo o věci „*řádně*" rozhodnuto, nikoliv že by žalovaný nerozhodl vůbec. Nesouhlas s výsledkem řízení však nelze zaměňovat za nečinnost. Žaloba proti nečinnosti slouží k

ochraně proti průtahům či odmítnutí ve věci konat, nelze však v jejím rámci řešit věcnou podstatu nároku, ani důvody skončení řízení.

[14] Ze správního spisu přitom vyplývá, že žalovaný usnesením ze dne 16. 4. 2014, č. j. LBA-22158/2014-P1, řízení o žádosti stěžovatele ze dne 6. 1. 2014 zastavil, protože stěžovatel neodstranil podstatné vady žádosti. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 18. 4. 2014 a stěžovatel stvrdil převzetí zásilky svým podpisem. Považoval-li stěžovatel zastavení řízení za nezákonné nebo domníval-li se, že došlo k vadám řízení, které usnesení ze dne 16. 4. 2014 předcházelo, mohl v dané věci podat odvolání. Z tvrzení stěžovatele, ani ze správního spisu nevyplývá, že by tak učinil.

[15] Stěžovatel byl tedy nepochybně seznámen s tím, že řízení o jeho žádosti bylo skončeno. I v tomto kontextu je třeba hodnotit obsah jeho podání ze dne 10. 8. 2016. Argumentace stěžovatele, podle níž se jednalo o žádost o uplatnění prostředku na ochranu proti nečinnosti, může stěží obstát za situace, kdy řízení bylo již pravomocně skončeno a stěžovatel o této skutečnosti prokazatelně věděl.

[16] Krajský soud proto v souladu se zákonem uzavřel, že věcnému projednání žaloby bránilo nevyčerpání prostředků ochrany před nečinností daných správním řádem.

[17] Pro úplnost lze dodat, že stěžovatel žalovanému nedůvodně vytkl, že podání ze dne 10. 8. 2016 nepředložil k posouzení nadřízenému správnímu orgánu, jemuž bylo adresováno, tedy ministerstvu. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel zaslal předmětné podání prostřednictvím pošty přímo ministerstvu, které je také obdrželo a seznámilo se s jeho obsahem. Usnesením ze dne 26. 8. 2016 je však postoupilo žalovanému podle § 12 správního řádu. Žalovaný následně zaslal stěžovateli dne 2. 9. 2016 přípis, v němž stěžovateli vysvětlil, že mu podpora v nezaměstnanosti nebyla přiznána, neboť řízení bylo zastaveno pro neodstranění nedostatků žádosti a usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci dne 6. 5. 2014.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[18] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Stěžovateli byla usnesením krajského soudu ze dne 6. 11. 2017, č. j. 60 Ad 9/2017 – 27, ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Petra Severová (*pozn.*: ke změně spisové značky na sp. zn. 59 Ad 1/2018 došlo až poté, kdy z doplnění žaloby ustanovenou advokátkou vyplynulo, že se jedná o žalobu na ochranu proti nečinnosti). Podle § 35 odst. 9 poslední věty s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí

hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky částkou za 1 úkon právní služby (podání kasační stížnosti) ve výši 1.000 Kč a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Advokátka není plátkyní DPH. Celková částka ve výši 1.300 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 31. července 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu